

Krizové řízení a ochrana obyvatelstva

Krizovým řízením se rozumí souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury. Podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů je koordinačním orgánem v přípravě na krizové stavy ministerstvo vnitra.

Základní pojmy – definice

- **Mimořádná událost**– škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, a dále havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.
- **Ochrana obyvatelstva** – plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku.
- **Integrovaný záchranný systém – IZS** – jsou složky, které zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Základními složkami IZS jsou: Hasičský záchranný sbor ČR, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, zdravotnická záchranná služba a Policie ČR.
- **Krizová situace** – mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž **je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu** (dále jen „krizový stav“).

Jak správně nahlásit mimořádnou událost?

Každý z nás se může dostat do situace, kdy se stane svědkem nebo přímým účastníkem (v horším případě i postiženým) nějaké události, která ohrožuje naše zdraví, život, majetek nebo bezpečnost. Zde Vám nabízíme několik rad, jak se zachovat v okamžiku, kdy je třeba přivolat pomoc. Použitý materiál : Vaše cesty k bezpečí, Hasičský záchranný sbor Středočeského kraje.

Koho volat?

Měli byste vědět, že v České republice existuje několik telefonních čísel tísňového volání, na která je možné mimořádnou událost ohlásit. V povědomí se nám asi vybaví čísla

Hasičský záchranný sbor	150
Záchranná služba	155
Policie ČR	158
Tísňová linka	112

Kdy ale které číslo volat?

Pro co nejrychlejší vyřízení dané události doporučujeme volat na složku, která má k dané situaci nejbližší.

150 Hasiči – požár, výbuch, živelní pohroma, únik nebezpečných látek, technické havárie, vyprošťování osob, atd.

155 Zdravotnická záchranná služba – náhlé ohrožení života nebo zdraví osob.

158 Policie ČR – krádež, násilí, nález mrtvé osoby, závažná dopravní nehoda, nález podezřelého předmětu (nevybuchlá munice...), atd.

112 Jednotné evropské číslo tísňového volání – vždy při závažnějších mimořádných událostech, potřebujete-li pomoc více složek. Tato linka je zvláštní i tím, že obsluhující operátoři hovoří i běžnými světovými jazyky. Provozuje ji Hasičský záchranný sbor ČR.

Na všechna čísla lze volat 24 hodin denně. Linky jsou pro volajícího bezplatné a dá se na ně volat i z mobilních telefonů bez kreditu a SIM karty.

Pokud zavoláte na špatné číslo, nic se neděje. Jednotlivé složky si volání předají mezi sebou.

Jen budete muset třeba opakovat stejné informace, které jste již před chvílí říkali jinému operátorovi. To ale stojí drahocenný čas a záchranáři vyjedou později.

Jak správně nahlásit událost?

Než zavoláte na tísňové číslo, udělejte vše pro své vlastní bezpečí (dostatečná vzdálenost od požáru nebo místa nehody,...)! Uklidněte se, zorientujte se v okolí (operátor bude chtít vědět, kde se přesně událost stala). Během hovoru se snažte mluvit pomalu, klidně a srozumitelně.

Operátorovi nahlaste:

CO SE STALO? – popis události, rozsah, počet postižených nebo ohrožených osob, např.:

„Hlásím požár rodinného domu který se nachází hned při vjezdu do obce, myslím, že se v domě nachází jeho majitel“....

KDE SE TO STALO? – pokud možno přesná adresa nebo popis místa události, např.: *„V Bosni – v nové zástavbě za kostelem“.* (vzhledem ke shodným názvům ulic v mnoha obcích ČR je nutné uvádět i název obce, ve které se nacházíte, popř. i okres!)

KDO VOLÁ? – jméno a kontakt na volajícího, např.: *„Jmenuji se Alžběta Nosková, moje telefonní číslo je...“.*

Nezavěšujte, je možné, že operátor bude mít další dotazy. Po ukončení hovoru nevypínejte telefon. Operátor může volat zpět pro ověření nebo upřesnění údajů!

Zneužití tísňových linek

Zneužití tísňových linek je trestným činem. Díky moderní technologii lze volajícího dohledat. Linky tísňového volání jsou zřízeny pouze pro přijetí stavu nouze.

Záchranáři, kteří jsou vázáni na řešení neexistující události, mohou chybět jinde!

Zlomyslné volání na tísňové linky se může hodně prodražit. Český telekomunikační úřad může za takové volání uložit pokutu ve výši 100 000 Kč.

Kategorie mimořádných událostí

1. mimořádné události vyvolané činností člověka
2. mimořádné události vyvolané přírodními vlivy
3. havárie

Zdroje nebezpečí

Za možné zdroje nebezpečí a vzniku mimořádných událostí považujeme především:

1. únik nebezpečné škodlivé látky při výrobě nebo v dopravě
2. požáry
3. dopravní nehody
4. povodně a zátopy
5. teroristické akce
6. živelné pohromy
7. sesuvy
8. atmosférické poruchy (větrné bouře, vichřice, přivalové deště apod.)
9. zachovejte klid, jedněte s rozmyslem, nepodléhejte panice a nešířte neověřené zprávy
10. nepodceňujte vzniklou situaci
11. uvědomte si, že největší hodnotu má lidský život a zdraví, až na dalším místě je záchrana majetku pokud jste původcem nebo jste zjistil mimořádnou událost, volejte na některé z tísňových čísel
12. tísňová čísla je možno volat z kterékoliv telefonní stanice bezplatně (bez karty nebo mince i z automatu)
13. varujte ostatní ohrožené osoby
14. chraňte sebe a podle možností a schopností, pomozte chránit i další osoby
15. poskytněte pomoc, nejste-li schopni pomoci, tak opusťte okamžitě ohrožený prostor
16. uposlechněte pokynů pracovníků záchranných složek, orgánů samosprávy a státní správy
17. na základě vyžádání složek IZS a státní správy poskytněte pomoc pro zabezpečení záchranných opatření
18. pro děti do školek a škol nechoďte, učitelé zajistí jejich ochranu

19. sledujte hromadné informační prostředky, respektujte a snažte se získávat informace z oficiálních zdrojů
20. zbytečně netelefonujte a nepřetěžujte telefonní síť

Všeobecné zásady chování při mimořádné situaci

Varovný signál

* V případě hrozby nebo vzniku mimořádné události je obyvatelstvo varováno především prostřednictvím varovného signálu „**Všeobecná výstraha**“. Tento signál je vyhlášen kolísavým tónem sirény po dobu 140 vteřin a může zaznít třikrát po sobě v cca třiminutových intervalech. Po tomto signálu bezprostředně následuje mluvená tísňová informace, kterou se sdělují obyvatelstvu údaje o bezprostředním nebezpečí vzniku nebo již nastalé mimořádné události a opatření k ochraně obyvatelstva

* Dalším signálem (nikoliv varovným), který sirény mohou vysílat je „**Požární poplach**“, který slouží ke svolání jednotek požární ochrany. Tento signál je vyhlášen přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty.

* První středu v měsíci probíhá na celém území republiky **akustická zkouška** provozuschopnosti celého systému varování. Ve 12.00 hod. se sirény rozezní zkušebním nepřerušovaným tónem po dobu 140 sekund, u elektronických sirén jsou občané vyrozuměni také hlasově.

ZAZNÍ-LI SIRÉNA – NEPODCEŇUJTE RIZIKO !!!

Nastává nouzová situace:

Sledujte hlášení rozhlasu, televize a ve volném prostoru rozhlasových vozů.

Systém vyrozumění:

Sdělovací prostředky

- * vysílání Českého rozhlasu a televize
- * regionální vysílání

Další možnosti informování obyvatelstva:

- * pojízdné rozhlasové vozy a megafony
- * předání ověřených zpráv od spoluobčanů (sousedů)
- * SMS rozhlas
- * informační letáky
- * zveřejnění na internetových stránkách atp.

Důležité internetové adresy

- * [Ministerstvo vnitra ČR](http://www.mvcr.cz) – www. mvcr.cz
- * [Ministerstvo obrany ČR](http://www.army.cz) –www. army.cz
- * [Hasičský záchranný sbor České republiky](http://www.hzscr.cz) www. – hzscr.cz
- * [Ochrana obyvatel](http://WWW.ochranaobyvatel.cz) – WWW.ochranaobyvatel.cz
- * [Výstražné informace Českého hydrometeorologického ústavu](http://www.pocasi.chmi.c) – www. počasí.chmi.c

